

ἀνταλλάσσωμεν ἐπιστολάς; τοιαύτη σχέσις ἤθελε σὲ διασκεδάζει, καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον μεγίστην ἤθελε προξενεῖ εὐχαρίστησιν. » Ὁ λεπρὸς ἐσκέφθη στιγμὰς τινάς. « Διαιτί, εἶπε τέλος, προσπαθῶ νὰ ἀπατήσω ἑμαυτόν; Δὲν δύναμαι νὰ ἔχω κοινωνίαν εἰμὴ μὲ ἐμὲ μόνον, καὶ ἄλλον φίλον εἰμὴ τὸν Θεόν; ἐν αὐτῷ θὰ ἐπανιδώμεν ἀλλήλους. Ἰγίαινε, γενναῖε ξένε, καὶ εὐτύχει. . .

Ἰγίαινε διαπαντός! ». Ὁ λεπρὸς ἐκλείσει τὴν θύραν καὶ ἔσυρε τοὺς μοχλοὺς.

Μετάφρασις ἐλευθέρα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ

ΕΛΕΝΗ Κ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ.

Σημ. Χρυσσαλλίδος. Τοσούτῳ μᾶλλον εὐχαρίστως ἐδημοσιεύσαμεν τὸ ἀνωτέρω διηγημάτιον, καθ' ὅσον διὰ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ θὰ συγκινηθῶσιν, ἐλπίζομεν, αἱ εὐγενεῖς ψυχαὶ τῶν ἀγνωστῶν μας καὶ θὰ ἐνθυμηθῶσιν ὅτι καὶ ἐν Ἑλλάδι υπάρχουνε δυστυχῆ πλάσματα προσβεβλημένα ὑπὸ τῆς ἀπαισίας αὐτῆς νόσου, τῆς *λέπρας*, μὲ τὴν διαφοράν ὅτι ἐδῶ οὐδεμία περὶ τῶν ταιπῶρων τούτων λαμβάνεται φροντίς, οὐδεμία συνδρομὴ παρέχεται, ἀλλ' ἔρημα καὶ ἐγκαταλειμμένα εἰς ἀκατοίκητα δάση καὶ ἄγρια σπήλαια κατατρώχονται ὑπὸ τῆς πείνης, ὑπὸ τῆς γυμνότητος καὶ τοῦ φόβου.

Εἴθε ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἀνωτέρω διηγήματος ν' ἀναζωπυρήσῃ τὸν πρὸς τὸ ἀγαθοεργεῖν ζῆλον αὐτῶν καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς γενναίαν χρηματικὴν συνδρομὴν πρὸς τὴν μελετωμένην ἔδρυσιν Λεπρακομείων ἐν Ἑλλάδι. Ὡς δὲ εἶναι γνωστὸν ὑπάρχει ἐν Ἀθήναις ἐπιτροπὴ δεχομένη τὰς συνεισφοράς καὶ καταθέτουσα αὐτὰς εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν. Μέχρι τοῦδε, ὡς ἀνέφερεν ἐν τῷ τῆς 25 Μαρτίου 1864 λόγῳ τοῦ ὁ Κύριος Γεώργ. Τερτσέτης εἰσεπράχθησαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον 45 χιλιάδες δραχμαὶ, ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς τελείωσιν τοῦ ἔργου. Ὅθεν ἂν ἡ εὐχή μας καρποφορήσῃ καὶ εὐρεθῶσιν ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦντες νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τέλεσιν τοσοῦτον ἱεροῦ ἔργου, ἡ διείθυσις τῆς Χρυσχαλλίδος προθύμως ἀναδέχεται νὰ παραλμβάνῃ τὰ προσφερόμενα χρήματα καὶ νὰ παραδίδῃ αὐτὰ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐπὶ ἀποδείξει.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Η ΠΛΗΘΥΣ ΤΩΝ ΚΟΣΜΩΝ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Ἄν πτέρυγας ὡς τῆς Ἡοῦς ἡμποροῦν νὰ τανύσω,
Ὅπως τὸ πλῆθος τῶν χρυσῶν ἡλίων ἀριθμήσω,
Ἄν εἰς τὰ βῆλ' εἰσέδω τοῦ ἀπεράντου κόσμου
Μεγέθη τε καὶ ἀριθμοὺς συνθεῖς ὁ λογισμὸς μου,
Ἄν πτήσιν τὴν παράβολον πλανῶν ὑπὸ τὸ χάος
Ἐμέτρουν τὸ διάστημα κ' ἐμέτρουν ἀενάως,
Ὁ σύμπας θὰ παρήρχετο αἰὼν εἰς τὸν αἰῶνα,
Μακρὰν ἐμοῦ τὸν σύμπαντα θὰ ἔφευγον αἰῶνα,
Ἐχων τὸ ἄπειρον ἐμπρὸς, τὸ ἄπειρον ὀπίσω,
Χωρὶς τὸ μέγα πρόβλημα ποτὲ νὰ προσεγγίσω.
Καίθωμι, τρόμου ἐμπλεις καὶ πόθου ταυτοχρόνως,
Τοὺς οὐρανοὺς νὰ ἀναβῇ τολμᾷ τῆς γῆς ὁ γόνος.
Ἀνέρχομαι . . . τὴν κλίμακα διάπτω τὴν φλογίνην,
Κόσμων, ἡλίων, κομητῶν τὴν πλήθυσαν ἐκείνην.
Νὰ βλέπω ἔπαυσα τὴν Γῆν, κ' ἡ τῶν νυκτῶν Σελήνη
Κ' αὐτὴ ἀπὸ τὰς ὀφεις μου μακρύνεται καὶ σβύνει.
Τοῦ Κρόνου τὸ μεθόριον διέβην . . . ὑπεράνω
Τὴν χρυσὴν δέβριν τοῦ φωτός καὶ τοῦ σαπφείρου φθάνω.
Τὴν ὑπερέβην, ἤγγισα τοὺς ἀφεστῶτας χώρους,
Βασιλεῖα κατάφωτα, ἐκτάσεις ἀστροφόρους,
Ὅπου εἰς ὕψι ἀμετρα τὸ βλέμμα του βυθίζων,
Διὰ χρυσάλλου τολμηροῦ τὴν θρᾶσιν ὀπλίζων,
Ὁ ἀτρυγέτος ἀλάζων εἰς ἕκαστον φωστῆρα
Τὸν θαυμαστὸν αὐτοῦ πλανᾷ τὰς νύκτας διοπτῆρα.
Καὶ οὐρανὸν ἐξ οὐρανοῦ, πλανήτην ἐκ πλανήτου
Ἀμείβων, παρακολουθῶν τὴν πτήσιν τοῦ κομήτου,
Συνανυφῶμαι μετ' αὐτοῦ εἰς πυραυγεῖς ἡλίου,
Ἄστρα ἀπεριόριστα, σφαῖρας αὐτεξουσίου,
Πυρὸς χειμάρρους, ὅθεν ζῇ τὸ πᾶν καὶ ἀναπνέει,
Κόσμων ψυχὰς, ὅθεν αἰτῶν τὸ κράτος ἀπορρέει.
Ἐκείσε ἔθνα στρέφονται κόσμοι βαθεῖς, ἀνύων
Τὴν τροχίαν τοῦ ἕκαστος ἐντὸς ἐτῶν χιλίων,
Γίς αὐτὴ ἡ λαμπρὰ σκηνή, ὁ στίλβων θόλος ὁ δε;
Τοῦ ἀνακτόρου σου, Θεέ, μὴ ὁ πυλὼν εἶν' ὧδε;
ὦ! ποῖον λόγον ἄφρον μου τὸ στόμα ἐξερεῦγει!
Ὅσον προβαίνει πρὸς Αὐτὸν, τόσον μακρὰν μου φεύγει.
ὦ Γῆ, ἐν ᾗ ἐτέχην, Γῆ, ποῦ εἶσαι; ποῦ ἀπέχεις;
Πόσον στενὸν, ὦ Ἥλιε, τὸν κύκλον διατρέχεις!
Ἰδοὺ, ὑπὸ τοὺς πόδας μου, ὡσεὶ σωροὶ σαπφείρων,
Οὐρανοὶ κεῖνται πολλαπλοὶ ἐπ' οὐρανῶν ἀπείρων.
Πλὴν πόρρω καὶ ἀόρατος τῶν οὐρανῶν ὁ Ἀρχων,
Ἀπρόσιτος, καὶ εὐτυχὴς καθ' ἑαυτὸν ὑπάρχων,
Μακρὰν ἡμῶν, ἔγγυς ἡμῶν αἰνιγμα, τῶν ἀλύτων,
Τῶν τῶσων κόσμων σύνδεσμος καὶ λόγος καὶ ἀρχὴ των,
Ἰσταται ὅπου οὐρανοὶ δὲν εἶναι πλέον ἄλλοι,
Πέραν τοῦ δικαστήματος, ὁ μόνος περιβάλλει!

I. ΚΑΡΑΣΟΥΤΣΑΣ.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ἈΣΜΑ.

Τὸ κατωτέρω δημοσιεύμενον δημοτικὸν ἄσμα ἔγραψα καθ' ὑπαγόρευσιν γέροντος Ἀκαρνανοῦ, κατὰ τὴν ἐν Στερεᾷ περυσινήν ἀποστολήν μου.

ἦν τὸ πρῶτον ἐξυμνοῦν κλεπτικὰ κατορθώματα, καὶ ἀνάγεται εἰς τὴν περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς 17' ἑκατονταετηρίδος ὑποκινήθεισαν μὲν ὑπὸ τοῦ δουκὸς Νεβέρ, οἰκτρῶς δὲ καταληξάσαν, ἔνεκα τῆς προδοτικῆς διαγωγῆς τοῦ ἀρματωλοῦ τῆς Ἡπείρου Μάρκο-Πούλλου ἐπανάστασιν, περὶ ἧς θέλω κατ' ἑκτασιν γράψαι εἰς ἓν τῶν προσεχῶν φυλλαδίων τῆς Χρυσαλλίδος, ὅτε καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ ἔσχατι ἀναφερομένων ἀρματωλῶν Ζάχου, Μαρασλῇ καὶ Μάρκο-Πούλλου, γενήσεται λόγος.

Κ. ΣΑΘΑΣ.

Τὸ λὲν τ' ἀηδόνια στὰ βουνά, κ' ἡ πέροδικαι στὰ πλάγια,
Τὸ λέει κ' ἓνα κλεφτόπουλο στοῦ Ζάχου τὸ λημέρι.
« Ροδόλα Ζάχο μ' τὰ βουνά, καὶ πόλεμο μὴ κάνης,
» Πολλὴ Τουρκιὰ ξεμούτρισε πεζοῦρα καὶ καθάλα,
» Ὅσο νὰρθῇ ὁ Μαρασλῆς, κ' αὐτὸς ὁ Μάρκο-Πούλλος. »
Κ' ἓνας ἀηδὼς ποῦ τ' ἄκουσε στὸ Ζάχο πάγει καὶ λέει·
« Ὁ Πούλλος σὰς ἐγέλασε κ' ἀρνήθη τὸ βαγγέλιο,
« Κ' ὁ Μαρασλῆς ἐπλάκωσε μ' ἐξήντα παλληκάρια. »
Τὸ λόγο δὲν ἀπόσπασε, κ' ἡ συντυχία κρατιώταν,
Κ' ὁ Μαρασλῆς ῥοδόλαε τοὺς κάμπους καθαλάρης.
Πετάει ὁ Ζάχος τὸ σπαθὶ καὶ βίχνει τὸ ζουφεκι,
Κ' ὁ Μαρασλῆς ἀπὸ κοντὰ στοὺς Τούρκους καθαλάρης.
« Χόρτασε Ζάχο τὴ Τουρκιὰ, ἄψε κ' ἐμένα λίγους. »

Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ. (1)

Οἱ Τουρκομάνοι ὅτε ὑπὴντων πολυἀριθμόν τινα λαόν, εἴτε ὠχυρωμένην τινα χώραν, εἶχον σύστημα νὰ μὴ διακινδυνεύουσιν ἐν μάχῃ, καὶ τότε ἐδήλουν τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅπως καταστήσωσιν αὐτὸν ἀοίκητον καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ὑπερασπίζοντας αὐτόν. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου οἱ νομάδες μουσουλμάνοι τῆς Ἀσίας καὶ οἱ βεσκοὶ σλάβοι καὶ βούλγαροι τῆς Εὐρώπης κατεκυρίευσαν ἑκτεταμένους χώρους καὶ κατέστρεψαν μυριάδας ἀνδρῶν ἑλληνικῆς φυλῆς. Τὸ σφάλμα ὅμως δέον ν' ἀποδοθῇ καὶ εἰς τὰς κυβερνήσεις τῆς τε Κωνσταντινουπόλεως καὶ Τραπεζοῦντος, ὧν ἡ πλεονεξία εἰς τὸ νὰ εἰσπράττωσι φόρους ἦτο ἴση πρὸς τὴν ἀμέλειαν ἣν ἐδείκνυνον περὶ τὴν υπεράσπισιν τῆς χώρας. Οἱ ἐπὶ τῶν ἀμπελῶν καὶ ἐλαιῶν φόροι ἐπολλαπλασιαζόντο ἀενάως, ἐλησμονεῖτο δὲ τὸ παράπαν ἡ ἐπισκευὴ τῶν ἐδῶν, τῶν ὑδραγωγείων, τῶν γεφυρῶν καὶ διωρύγων. Διὰ τοῦ συστήματος τούτου οἱ καλλιεργοῦντες τὴν γῆν μετ' οὐ πολὺ καταστρέφονται καὶ τέλος ἐκλείπουσιν ὁλοτελῶς. Ὅστις δὴποτε παρατηρήσῃ μετὰ προσοχῆς

τὸ ὁθωμανικὸν κράτος θέλει ἰδῇ τὰ πρακτικὰ ἐξαγόμενα παρομοίων μέτρων. Ἐν τῇ παρακμῇ πάτης ἀπολύτου κυβερνήσεως αἱ δαπάναι τοῦ ἡγεμόνος ἀπορροφῶσι μέγιστον μέρος τῶν δημοσίων ἐσόδων, ἀσθενεῖς δὲ ἡγεμόνες προτιμῶσι μᾶλλον νὰ κατεδαφίσωσι τὰ τεῖχη τῶν φρουρίων τῶν ἢ νὰ ἐλαττώσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν θαλαμηπόλων τῶν καὶ περιορίσωσι τὰς ἐπιδεικτικὰς δαπάνας τῆς αὐλῆς. Οἱ Τουρκομάνοι ἔδρεψαν πολὺ λάκεις τοὺς καρποὺς τοιαύτης διαγωγῆς. Ἐκάστη γενεὰ ἐβλεπε κατὰ διαδοχὴν αὐτοὺς εἰσβάλλοντας εἰς ἐπαρχίαν τινα ἢ κατχλαμβάνοντας φρούριον τι ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ κράτους. Ἐν τούτοις αἱ κατκτηήσεις τῶν διεκοπτόντο ἐνίοτε καὶ αἱ ὀρδαὶ τῶν ἀπεδιώκοντο μακρὰν, διότι ὅταν ὁ στρατὸς τῆς Τραπεζοῦντος ἐστρατηγεῖτο καλῶς, ἦτο ὑπέρτερος τῶν νομάδων ἱππέων τῶν Τουρκομάνων. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ Ἀλεξίου Γ', ἡγεμόνος ἀμοίρου στρατιωτικῶν γνώσεων, ἐγένοντο διάφοροι πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις αἵτινες ἐπέτυχον ὀπωσούν. Ὁ ἐμίρης τοῦ Βεθάντου ἠττήθη καὶ ἐφονεύθη, ὁ δὲ ἐμίρης τῆς Ἀρσινγὰ ἀπεδιώχθη μετὰ πλείστης ζημίας· ἀφ' ἐτέρου ὁμως τὰ φρούρια Ματσούκα καὶ Γολάσα ἔπασαν εἰς τὴν ἐξουσίαν μουσουλμάνων. Ἡ μετὰξὺ Κερασούντος καὶ Οὐνίχης Λιμνὴ κατεκτήθη ὑπὸ τοῦ Ταζεδίου, τοῦ νυμφευθέντος τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀλεξίου Εὐδοξίαν, εἴτε παρεδόθη αὐτῷ ὡς προῖξ τῆς ἡγεμονίδος. Ὁ Ἀλέξιος ἀπεπειράθη καὶ δεύτερον ν' ἀνακτήσῃ τὴν Χερικνήν, ἀλλ' ἡ στρατιωτικὴ αὐτοῦ ἀνικανότης καὶ ἡ ἀτμοσφαιρικὴ ἀκρασία ἐπέφεραν τὸν ὀλεθρον τοῦ στρατοῦ του, ὅστις πλείοτε ὑπέφερεν ἔκ τε τοῦ ψύχους καὶ τῆς πείνης ἢ ἐκ τοῦ ἐχθρικοῦ σιδήρου. Εὐτυχῶς διὰ τὸ κράτος του, ἡ διχόνοια εἰσέδυσεν ἐν μέσῳ τῶν Τουρκομάνων, καὶ ὁ Ταζεδὶν, ἐμίρης τῆς Λιμνίας, ἐπέπεσε κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Χατζῆ Ὁμὲρ Σουλεϊμανβέγη, ἐμίρου τῆς Καλυβίας. Οἱ ἡγεμόνες οὗτοι, ἀμφότεροι γαμβροὶ τοῦ Ἀλεξίου Γ', συνῆψαν μάχην ἐν ᾗ ἐφονεύθη ὁ Ταζεδὶν μετὰ ἐξ χιλιάδων ἐκ τῶν στρατιωτῶν του.

Ἡ ὑπόληψις τοῦ Ἀλεξίου ἔπαθεν ἔτι μᾶλλον ἔκ τινος διαφορᾶς μεθ' ἐνὸς τῶν γενουηνισίων ἐμπόρων, ἢ ἐκ τῶν κατὰ τῶν Τουρκομάνων ἀπολεσθεισῶν μαχῶν. Αἱ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης αἰσχυραὶ λεπτομέρειαι κατέστησαν τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Τραπεζοῦντος ἀντικείμενον παροιμιᾶκῆς περιφρονήσεως ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Εὐγενῆς τις Γενουήνσιος, Μέγολος Λερκάρης καλούμενος, ἦτο

(1) Συνέχεια ἀπὸ φυλλ. 76.